

ODAMIZIN DÜNÜ BUGÜNÜ

Sayın Tayfun Özuslu, Odamızın kuruluşunun 52. yıldönümü ve silesiyle merkez binamızın 50. Yıl Eğitim Merkezi salonunda “Odamızın Dünü, Bugünü” konulu bir söyleşi yaptı. Üyelerimiz ile birlikte hatırı sayılır sayıda bir öğrenci grubunun da katıldığı söyleşide, T. Özuslu, kendisinin “**Vakayinüvis Perspektifinden, Dünümüz Niyetine, Kısa Bir 52. Kuruluş Yıldönümü Hikayesi**” ve “**TMMOB/Maden MO Dününün Nasıl Ele Alınması Gerektiği Hakkında İhdas Edilen Usûl ve Esaslara Dair**” başlıklı iki makalesi ile konuk yazar Sayın Murat Değirmencioğlu’nun “**Gayri Resmî Tarih Perspektifinden, TMMOB’nin Kuruluşuna Dair Bazı Tespitler**” başlıklı makalesini ve ayrıca müellifin “**Küçüklere-Büyüklerle, Baylara-Bayanlara, Herkese, Herkese, Herkese, Epilog Niyetine, Mini Bildiri**” başlıklı kapanış mesajını da içeren bir kombine föy teksirini dağıtarak, pek de alışılmadık bir söyleşi yöntemi geliştirmiş oldu.

Dağıttığı teksir metinlerine fazla bağımlı kalmaksızın, serbest vezin lafa girişen T. Özuslu, Odamızın 50’lerin ortasından bugüne uzayan *dününü* onar yıllık epizotlara böldüğü tarihî konjonktür çerçevesinde ele alarak özetlemeye çabaladıysa da, söyleşi süresinin ucu göründüğünde 70’lerin ortasına çakıldı

kaldı. “... Artık, bundan sonrasını da yazılı metinden okursunuz...” diyerek söyleşiyi kapatan T. Özuslu ile konuk yazarın makalelerini Odamızın web sitesinde bulabilirsiniz. T. Özuslu’nun kapanış mesajını içeren “Mini Bildiri”nin tam metninin aslının aynıysa ise aşağıdaki satırlarda aktarıldığı gibidir:

Paleolitik Çağın da öncesinde yaşayan büyük dedelerimiz gibi avcılık ve toplamacılık yapılmayacak; çağdaş bir barınakta ikamet edilip, bir sofraya oturulacak; hastalık halinde ilaç yutulacak ve arada-sırada dişler fırçalanacaksa, madencilik de küresel ölçeklerde büyüyerek gelişecektir... Bu bağlamda:

- Petrol, doğalgaz, taşkömürü ve linyit gibi fosil yakıt madenleri;
- Demir, bakır, kurşun, alüminyum, çinko, krom ve nikel gibi metalik madenler;
- Tuz, potas, kükürt, barit, flüorit, kaolin, talk, turba, trona, kuvars, tenardit, wolastonit, feldspat, jips, anidrit, stibnit, apatit, vermikülit, muskovit, alünit, kieserit, epsomit, vs., vs., vs. gibi muhtelif sanayi mineralleri ve
- Kum, çakıl, kırma taş, marn, kireçtaşı ve boyutlu yapı taşları gibi muhtelif taşocağı malzemeleri

kalemlerinin tedariki de mutlaka şarttır ve bu şart da –xx. yüzyılın kaşarlanmış tüketim dürtülerinden değil– doğrudan doğruya acil ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır.

Yukarıda sayılan maden kalemlerinin tamamı, tekrar-tekrar vurgulanması gerekir ki, sadece ve sadece ibate-iaşe-hıfz-ı sıhha üçlüsü için zarurîdir; ayrıca, bir de TV keyfi yapılacaktır, yukarıda sayılanlara en az birkaç onluk daha eklenmelidir (1; 2).

Çağdaş sanayi toplumlarının taze istihraç edilmis (yani hurda devridaimiyle kazanılmamış) maden tüketimi 20 t/yıl/kelle’dir; yukarıda vurgulanan acil ihtiyaçlar için gereken asgari yıllık fert başına tüketim ise 5 tondur; hal böyleyken, aynı parametrenin global aritmetik ortalaması sadece 0,5 tondur (2;3).

Sanayi toplumlarının birinci küme oyuncuları ile bodrum katında bulununlar arasındaki uçurum ise, 20 t'luk ortalama ile 0,5 t'luk ortalama arasındaki uçurumdan daha da derindir.

Norveç'ten Avustralya'ya ve Kanada'dan da Japonya'ya uzanan bir coğrafyada yürütülen çeşitli madencilik faaliyetlerinin toplam yıllık tonaj hacmi, taze yüzyılın başı itibarıyla **31,5 Gt** tutarındadır. Bu tutarın **% 97'sinin** –düz hesap– **yarısı** sadece **kum ve çakıl** istihracından ibarettir. Kalan yarının kapsamındaki üst sıralarında da sadece aşağıda sıralanan altı kalem yer almaktadır (3):

- **Kömür** (4/5'i taşkömürü ve 1/5'i linyit olmak üzere toplam **4,5 Gt**),
- **Taşocağı Çıktıları** (balast, mıcır ve boyutlu-biçimli yapı taşları da dahil olmak üzere **4,0 Gt**),
- **Petrol** (**3,5 Gt**),
- **Doğalgaz** (PE cinsinden **3,0 Gt**),
- **Demir Cevheri** (**0,6 Gt**) ve
- **Kil Mineralleri** (muhtelif kalitede **0,5 Gt**)...

Yukarıda anılan **7** kalemin dışındakalanların, yani, Mendeleev Çizelgesi'nde mevcut cem-i cümle metaller (**Al**'dan **Zr**'ye kadar), metaloidler ve ametallerin cevherleri ile diğer sanayi minerallerinin alayı birden, yıllık tonaj hacmi kantarına vurulduğunda, global toplamın ancak –yine düz hesap– **% 3'ü** nisbetinde bir varlık gösterebilmektedir (3).

Her tür orman ürünü, her tür –balık, balta ayaklı, kafadan bacaklı, eklem bacaklı, vs.– deniz ürünü, her tür canlı hayvan ürünü (tek-çift toynaklı, uçar-kaçar, evcil-yaban, vs.), malt endüstrisi ürünleri, her tür yaş ve kuru meyve-sebze ve çerez, her tür yağlı tohum, pancar veya kamış kökenli her tür şekerli ürün ve dahi her tür tahıl da dahil olmak üzere; **tekmil tarım, orman, hayvan ve bitki ürünlerinin dünya üretim tonajı toplamı (13,5 Gt), sadece kum-çakıl istihraç tonajının ardından bile nalları toplama-**

maktadır. Madenci gibi bodoslama ifade edilecek olursa, **insan soyu** yeni yüzyılda **ekip-biçtiğinin ve yiyip-içtiğinin iki katından daha fazla maden tüketmektedir** (3).

Yukarıda çerçeveselenen sayısal-küresel gerçekler ortada dururken, "... Madencilik yapılmısa da olur(?!)” diyen herkes abesle iştiğal ediyor demektir (ve zaten bu kafada olanlar çok küçük bir azınlıktır)... Ancak, ortalık yerde ‘Maden neredeyse madencilik de orada yapılır!’ yönündeki bir diğer evrensel gerçek daha dururken, "... Madencilik nerede yapılırsa yapılsın; fakat, ille de benim arka bahçemde yapılmasın..." diyenler de abesle iştiğal ediyor demektir (ama, maalesef, bu kafada olan zevat çoğunluktadır). Yine aynı gerçekler ortada dururken, ileri sanayi toplumlarının para babalarınınca finanse edilerek körüklenen ‘sürdürülebilir kalkınma’ üfürükleri, yalnız *status quo* muhafaza ve müdafaası ile yetinmemekte; ayrıca, yukarıda anılan uçurumun giderek daha çok derinleşmesine de ön ayak olmaktadır.

Yukarıdaki gerçeklerin endüklediği paradokstan, kamuoyundan önce, en başta, **KİMİ MADEN MÜHENDİSLERİ DE DAHİL**, bütün TMMOB üyelerinin ve özellikle de müstakbel üyelerimizin haberdar edilmesi gerekiyor...

Madencinin son sözü olmaz; madenciye söz kalmadığı ahvalde ise, tekmil gezegen zaten iflasın eşliğinde demektir.

"... Madencilikte gelecek yok..." argümanı zırvanın dik alâsıdır. Zira,

MADENCİLİK YOKSA, GELECEK DE YOKTUR!...

Referanslar

- (1) TMMOB / Maden MO Arşivleri.
- (2) Minerals Are an Essential Part of Our Everyday Life; Engineering & Mining Journal, March/1998. INTERTEC/PRIMEDIA Yayınları
- (3) P.N. Martens ve L. Rattmann: Mining and Society: No Mining, No Future; 17. Madencilik Kongresi Bildiriler Kitabı, TMMOB / Maden MO Yayınları.